

Regulamin wycieczek szkolnych I Liceum Ogólnokształcącego im M. Kopernika w Bielsku -Białej

Podstawa prawna:

Ustawa z **dnia 7 września 1991 r.** o systemie oświaty (Dz. U. Nr 95, poz. 425 z późn. zm.)

Ustawa z **dnia 18 stycznia 1996 r.** o kulturze fizycznej (Dz. U. Nr 25, poz. 113 z późn. zm.)

Ustawa z **dnia 29 sierpnia 1997 r.** o usługach turystycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 578).

Rozporządzenie Rady Ministrów z **dnia 6 maja 1997 r.** w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (Dz. U. Nr 57, poz. 358).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z **dnia 8 listopada 2001 r.** w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. Nr 135, poz. 1516).

Rozporządzenie Rady Ministrów z **dnia 27 listopada 2001 r.** w sprawie uprawiania alpinizmu (Dz. U. Nr 145, poz. 1624).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z **dnia 21 stycznia 1997 r.** w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wycieczek dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. Nr 18, poz. 102).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z **dnia 12 września 2001 r.** w sprawie szczegółowych zasad i warunków działalności w dziedzinie rekreacji ruchowej (Dz. U. Nr 101, poz. 1095).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z **dnia 31 grudnia 2002 r.** w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z **dnia 28 czerwca 2001 r.** w sprawie przewodników turystycznych i pilotów wycieczek (Dz. U. Nr 72, poz. 752).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z **dnia 28 sierpnia 2014 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2014 r., poz. 1150).

§ 1

Zasady ogólne

1. Wycieczki i inne formy turystyki są integralną formą działalności wychowawczej szkoły.
2. Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki ma na celu:
 - a) poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii,
 - b) poznawanie kultury i języka innych państw,
 - c) poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,
 - d) wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania,
 - e) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży zasad ochrony środowiska naturalnego oraz umiejętności korzystania z zasobów przyrody,
 - f) podnoszenie sprawności fizycznej,
 - g) poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży, pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie,
 - h) upowszechnianie form aktywnego wypoczynku,
 - i) przeciwdziałanie patologii społecznej,

- j) poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.
3. Krajoznawstwo i turystyka może być organizowana w ramach zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych.
 4. Organizację i program wycieczek oraz imprez dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych.
 5. Uczniowie niepełnosprawni, o ile nie ma przeciwwskazań zdrowotnych, mogą brać udział w wycieczkach i imprezach, a organizatorzy tych wycieczek i imprez powinni zapewnić im warunki odpowiednie do specyficznych potrzeb, wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności.

§ 2

Rodzaje wycieczek

Organizowanie krajoznawstwa i turystyki odbywa się w następujących formach:

- a) wycieczki przedmiotowe - inicjowane i realizowane przez nauczycieli w celu pogłębiania wiedzy, uzupełnienia obowiązującego programu nauczania, w ramach danego przedmiotu lub przedmiotów pokrewnych; w tym wyjazdy i wyjścia do placówek kulturalnych, na wykłady i konkursy przedmiotowe.
- b) wycieczki krajoznawczo - turystyczne, w których udział nie wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych,
- c) imprezy krajoznawczo - turystyczne, takie jak: biwaki, konkursy, turnieje,
- d) imprezy turystyki kwalifikowanej i obozy wędrowne, w których udział wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych, w tym posługiwania się specjalistycznym sprzętem,
- e) imprezy wyjazdowe - związane z realizacją programu nauczania, takie jak: zielone szkoły, szkoły zimowe, szkoły ekologiczne,
- f) wymiany młodzieżowe – dotyczące wyjazdów grup młodzieży za granicę. Zasady ich organizowania opisane są w odrębnym regulaminie.

§ 3

Kierownik wycieczki i opiekunowie

1. Kierownika wycieczki lub imprezy wyznacza dyrektor spośród pracowników pedagogicznych szkoły o kwalifikacjach odpowiednich do realizacji określonych form krajoznawstwa i turystyki. (§ 2).
2. Kierownik wycieczki organizowanej w I LO im. M. Kopernika powinien ukończyć kurs kierowników wycieczek szkolnych. (Punkt ten nie dotyczy wyjść z młodzieżą na terenie Bielska-Białej.)
3. Kierownikiem imprezy turystyki kwalifikowanej może być osoba posiadająca uprawnienia przewodnika turystycznego, przewodnika lub instruktora turystyki kwalifikowanej, pilota wycieczek bądź stopień trenera lub instruktora odpowiedniej dyscypliny sportu.

4. Kierownikiem obozu wędrownego może być osoba po ukończeniu kursu dla kierowników obozów wędrownych lub posiadająca uprawnienia przewodnika turystycznego, przewodnika lub instruktora turystyki kwalifikowanej bądź pilota wycieczek.
5. Opiekunem wycieczki lub imprezy powinien być nauczyciel albo, w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły, inna osoba pełnoletnia.
6. W przypadku wycieczek zagranicznych kierownikiem i jednym z opiekunów powinno być dwóch nauczycieli.
7. Kierownikiem lub opiekunem uczniów biorących udział w wycieczce lub imprezie zagranicznej musi być przynajmniej jedna osoba znająca język obcy w stopniu umożliwiającym porozumienie się w kraju docelowym.
8. Do zadań kierownika wycieczki lub imprezy należy:
 - a) przygotowanie i przedłożenie dyrektorowi szkoły pełnej dokumentacji wycieczki,
 - b) opracowanie programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy wspólnie z uczestnikami,
 - c) opracowanie regulaminu i zapoznanie z nim wszystkich uczestników,
 - d) zapewnienie warunków do pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki lub imprezy oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie,
 - e) zapoznanie uczestników z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnienie warunków do ich przestrzegania,
 - f) określenie zadań opiekuna w zakresie realizacji programu, zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczestnikom wycieczki lub imprezy,
 - g) nadzorowanie zaopatrzenia uczestników w sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczkę pierwszej pomocy,
 - h) organizacja transportu, wyżywienia i zapewnienie noclegu dla uczestników,
 - i) dokonanie podziału zadań wśród uczestników,
 - j) dysponowanie środkami finansowymi, przeznaczonymi na organizację wycieczki lub imprezy,
 - k) dokonanie podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki lub imprezy po jej zakończeniu.
9. Obowiązkiem opiekuna jest:
 - a) sprawowanie opieki nad powierzonymi mu uczniami,
 - b) współdziałanie z kierownikiem w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki lub imprezy,
 - c) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem regulaminu przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
 - d) nadzór nad wykonywaniem zadań przydzielonych uczniom,
 - e) wykonywanie innych zadań zleconych przez kierownika.
10. Opiekunowie potwierdzają własnoręcznym podpisem na karcie wycieczki przyjęcie odpowiedzialności za bezpieczeństwo powierzonych im dzieci.
11. Potwierdzeniem odbycia wycieczki jest wpis, dokonany do dziennika lekcyjnego przez kierownika wycieczki.

§ 4

Zasady organizacji wycieczek

1. Umowy z podmiotami, które organizują wycieczkę (np. biuro podróży, przewoźnicy, bazy noclegowe) zawiera Przewodniczący Rady Klasowej rodziców lub Kierownik wycieczki, pisemnie upoważniony przez rodziców/opiekunów prawnych uczniów, biorących udział w wycieczce.

2. Dla zapewnienia uczestnikom wycieczek pełnego bezpieczeństwa – maksymalna liczba uczniów pod opieką jednego opiekuna wynosi:
podczas wyjść na terenie Bielska-Białej – jeden opiekun na jedną klasę
podczas wycieczek krajowych – dwóch opiekunów na jedną klasę
podczas wycieczek zagranicznych – jeden opiekun na 15 uczestników
podczas wycieczek w góry powyżej 1000m n.p.m. – jeden opiekun na 10 uczestników + wykwalifikowany przewodnik górski
3. Liczba opiekunów może ulec zmianie uwzględniając wiek, stan zdrowia, ewentualną niepełnosprawność, a także specyfikę zajęć, imprez i wycieczek oraz warunki, w jakich będą się one odbywały.
4. Kierownik wycieczki ustala jedno miejsce wyjazdu i przyjazdu uczniów z wycieczki. Nie wolno wysadzać uczniów po drodze przejazdu autokaru.
5. Przed wyruszeniem na wycieczkę należy pouczyć jej uczestników o zasadach bezpieczeństwa i sposobie zachowania się w razie nieszczęśliwego wypadku.
6. Opiekunowie sprawdzają stan liczbowy uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdów oraz po przybyciu do punktu docelowego.
7. Udział uczniów w wycieczce (z wyjątkiem przedmiotowych odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych) wymaga pisemnej zgody rodziców albo opiekunów prawnych, którzy powinni przed jej rozpoczęciem pokryć koszty związane z udziałem w niej ich dziecka.
8. Zabrania się prowadzenia wycieczek podczas burzy, śnieżycy, gołoledzi.
9. W razie gwałtownego załamania warunków pogodowych należy wycieczkę odwołać.
10. Nie wolno uczestnikom wycieczki zezwalać na kąpiel, pływanie w łodziach, kajakach, jeżeli nie zostało to uwzględnione w programie wycieczki i bez udziału ratownika. (Zajęcia takie mogą odbywać się wyłącznie w miejscu strzeżonym).
11. Długość trasy i tempo należy dostosować do wydolności najsłabszego uczestnika każdej wycieczki.
12. Podczas wycieczek należy bezwzględnie przestrzegać zasad bezpiecznego poruszania się po drogach.
13. Biorący udział w wycieczce nie mogą uczestniczyć w żadnej formie sportu ekstremalnego lub innych zajęciach rekreacyjnych, będących źródłem zagrożenia życia i ewentualnego uszkodzenia ciała.
14. Na wycieczce nie wolno bez zgody rodziców podawać uczniom żadnych lekarstw, można jedynie stosować środki opatrunkowe. Do ucznia z objawami chorobowymi należy wezwać lekarza (pogotowie ratunkowe). Kierownik musi domagać się wystawienia przez lekarza po interwencji karty wizyty opatrzonej pieczęcią zakładu opieki zdrowotnej i lekarza oraz jego podpisem.
15. Uczestnicy wycieczek i imprez powinni być objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków, a w przypadku wycieczek zagranicznych- ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia.
16. Placówka wypoczynku, w której mają przebywać uczniowie winna posiadać kartę kwalifikacyjną obiektu (nie dotyczy obozów wędrownych oraz form wypoczynku organizowanych poza granicami kraju).
17. Kierowca ma obowiązek przedstawić kierownikowi wycieczki kartę przeglądu technicznego autokaru. Czas pracy kierowcy regulują odrębne przepisy.

§ 5

Obowiązki uczestników wycieczki

1. Uczestnik wycieczki jest zobowiązany:

- a) przybyć na miejsce zbiórki o wyznaczonej godzinie,
- b) poinformować opiekuna wycieczki o ewentualnym złym samopoczuciu i chorobie lokomocyjnej,
- c) wykonywać polecenia kierownika, opiekunów, pilota i przewodnika,
- d) w środkach transportu zająć miejsce wyznaczone przez opiekuna,
- e) w czasie jazdy nie spacerować, nie stawać na siedzeniu, nie wychylać się przez okno,
- f) nie zaśmiecać pojazdu,
- g) korzystać z urządzeń technicznych zgodnie z ich przeznaczeniem,
- h) w czasie postoju i zwiedzania nie oddalać się od grupy bez zgody opiekuna,
- i) dbać o higienę i schludny wygląd,
- j) nie oddalać się z miejsca zakwaterowania bez zgody opiekuna,
- k) w czasie przebywania w schroniskach i innych obiektach noclegowych przestrzegać postanowień i regulaminów tych obiektów,
- l) zachowywać się zgodnie z ogólnymi zasadami dobrego wychowania i kultury,
- m) przestrzegać zakazu palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz innych środków odurzających.

§ 6

Finansowanie wycieczek

1. Plan finansowy musi określać ogólny koszt wycieczki, koszt jednego uczestnika wycieczki oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
2. Wycieczki finansowane mogą być ze składek uczestników, środków komitetu rodzicielskiego lub innych źródeł (ze środków pozyskanych od organizacji i stowarzyszeń wspierających oświatę oraz od sponsorów).
3. Kierownik wycieczki oraz opiekunowie nie ponoszą kosztów udziału w imprezie.
4. Rodzice uczniów biorących udział w wycieczce zobowiązani są do pokrycia związanych z nią kosztów, chyba, że udział w imprezie może być sfinansowany z innych źródeł.
5. Rodzice, którzy zadeklarowali udział swego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat, jakie powstały z tego tytułu.
6. Kierownik wycieczki odpowiada za terminowe regulowanie zobowiązań finansowych z nią związanych.
7. Rozliczenia wycieczki dokonuje, za zgodą rodziców/opiekunów prawnych uczniów biorących udział w wycieczce, kierownik, określając sposób zagospodarowania nadwyżki, względnie uzupełnienia niedoboru finansowego.
8. Dowodami finansowymi są przede wszystkim podpisane przez rodziców dzieci listy wpłat oraz rachunki, faktury i bilety wydawane przez uprawnione do danego rodzaju działalności podmioty gospodarcze – w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach mogą to być oświadczenia o poniesionym wydatku podpisane przez kierownika wycieczki oraz wszystkich opiekunów, jednak wydatki tego typu nie mogą przekroczyć 20 % kosztów wycieczki.
9. Dokumentacja finansowa wycieczki (np. rachunki, faktury) wystawiana jest na Radę Rodziców, działającą przy I L.O. im. Mikołaja Kopernika.

§ 7

Dokumentacja wycieczki

I Wyjście w obrębie Bielska-Białej:

1. Dwa egzemplarze karty wycieczki z harmonogramem – *załącznik nr 1.*
2. Dwa egzemplarze listy uczestników wycieczki - *załącznik nr 2.*
3. Jeden egzemplarz oświadczenia rodziców (całoroczny) - *załącznik nr 3.*

II Wycieczka krajowa :

1. Dwa egzemplarze karty wycieczki z harmonogramem – *załącznik nr 1.*
2. Dwa egzemplarze listy uczestników wycieczki - *załącznik nr 2.*
3. Jeden egzemplarz oświadczenia i pisemnej zgody rodziców - *załącznik nr 4.*
4. Regulamin zachowania się uczniów podczas wycieczki - *załącznik nr 5.*
5. Zadania i zakres obowiązków kierownika i opiekuna wycieczki - *załącznik nr 6.*
6. Rozliczenie wycieczki – do wglądu uczestników i rodziców - *załącznik nr 7.*

III Wycieczka zagraniczna:

1. Cztery egzemplarze karty wycieczki z harmonogramem – *załącznik nr 1.*
2. Cztery egzemplarze listy uczestników wycieczki - *załącznik nr 2.*
3. Jeden egzemplarz pisemnej zgody rodziców - *załącznik nr 4.*
4. Regulamin zachowania się uczniów podczas wycieczki - *załącznik nr 5.*
5. Rozliczenie wycieczki – do wglądu uczestników i rodziców - *załącznik nr 7.*
6. Zawiadomienie organu prowadzącego MZO
7. Zawiadomienie organu sprawującego nadzór pedagogiczny Kuratorium Oświaty
8. Zadania i zakres obowiązków kierownika i opiekuna wycieczki – *załącznik nr 6.*
9. Kserokopia ubezpieczenia i umowy z biurem podróży.

IV Dokumentacja winna być złożona do zatwierdzenia Dyrektorowi szkoły w terminach:

- wycieczki na terenie Bielska-Białej – do 2 dni,
- wycieczki krajowe – do 7 dni,
- wycieczki zagraniczne – do 14 dni przed ich rozpoczęciem.

V Po zakończeniu wycieczki należy dokonać podsumowania i oceny stopnia realizacji programu oraz rozliczenia wycieczki.

§ 8

Postanowienia końcowe

1. Wycieczek nie należy organizować w dniach zaplanowanych uroczystości szkolnych, egzaminów maturalnych i badań wyników nauczania, konferencji oraz zebrań z rodzicami.
2. Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce klasowej, organizowanej w dniach zajęć szkolnych, mają obowiązek uczęszczania na zajęcia z klasą, wskazaną przez swego wychowawcę.
3. Wychowawca, po uzgodnieniu z dyrektorem, przekazuje listę tych uczniów wychowawcy wybranej klasy równoległej.
4. Kierownik wycieczki może zaproponować rodzicom dodatkowe ubezpieczenie jej uczestników oraz poinformować ich o konsekwencjach braku ubezpieczenia.

5. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
6. Wobec uczestników, którzy nie przestrzegają regulaminu i zasad przepisów bezpieczeństwa, będą wyciągnięte konsekwencje zgodnie z kryteriami ocen z zachowania, zawartymi w wewnątrzszkolnym systemie oceniania.
7. W przypadku naruszenia przez ucznia punktu 1 m § 5 regulaminu, zawiadamia się jego rodziców (prawnych opiekunów) oraz Dyrektora Szkoły. Rodzice (prawni opiekunowie) zobowiązani są do natychmiastowego odebrania dziecka z wycieczki.
8. Za szkody wyrządzone w czasie wycieczki przez ucznia odpowiedzialność finansową ponoszą jego rodzice (prawni opiekunowie).
9. W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Pracy, Statutu Szkoły oraz rozporządzeń MEN w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny w szkołach oraz w sprawie zasad i warunków organizowania przez szkoły krajoznawstwa i turystyki.

Opracował zespół nauczycieli w składzie:

Emilia Bulowska

Urszula Ostrowska-Prus

Barbara Seweryn